

365-387 in *Qualitative and Quantitative Social research*, ed. by R. K. Merton, J. Coleman, Rossi. New York: Free Press.

Neurath, P. 1988. „Die veröffentlichten und nichtveröffentlichten Schriften von Paul F. Lazarsfeld (1901-1976).“ *Eine nach Hauptthemen geordnete Gesamtbibliographie*, Jg. II, Heft 1: 6-64. Wien: Wiener Institut für sozialwissenschaftliche Dokumentation und Methodik.

Sills, D. L. 1987. „Paul F. Lazarsfeld 1901-1976. A Biographical Memoir.“ *Biographical Memoirs* 56: 277-282. Washington, DC: The National Academy Press.

„The Writings of Paul F. Lazarsfeld.“ 1993. Pp. 299-322 in *Paul F. Lazarsfeld: On Social Research and its Language*, ed. by R. Boudon. Chicago, London: The University of Chicago Press.

Hynek Jeřábek

ISSP – International Social Survey Programme

International Social Survey Programme je dlouhodobý mezinárodní výzkumný projekt, který existuje od roku 1983. Tento výzkumný projekt je založen na mezinárodní a meziprojektové spolupráci v oblasti výzkumu v sociálních vědách. Jeho pravidelné pracovní aktivity probíhají nepřetržitě v ročních cyklech a týkají se vždy práce na nejbližší tři roky.

Projekt ISSP má čtyři zakládající členy – SCPR (Social and Community Planning Research) z Velké Británie, NORC (National Opinion Research Center) z USA, ZUMA (Zentrum für Umfragen, Methoden und Analysen) z Německa a Institute of Advanced Studies na ANU (Australian National University) z Austrálie. Od roku 1983 se počet účastníků v tomto projektu rozrostl až na 24 členů a dnes v něm participují výzkumné instituty z Austrálie, Bulharska, České republiky, Filipín, Francie, Irska, Izraele, Itálie, Japonska, Kanady, Kypru, Maďarska, Německa, Nizozemska, Nového Zélandu, Norska, Polska, Rakouska, Ruska, Slovinska, Spojených států amerických, Španělska, Švédska a Velké Británie. Letos bylo přijato Slovensko.

Projekt ISSP sleduje ve svých výzkumech pouze nejvýznamnější témata týkající se *postojů*. Zabývá se postoji a představami o roli vlády, sociálních nerovnostech, rodině a mužských a ženských sociálních rolích, životním prostředím, národní identitě, pracovních orientacích a strategiích a o náboženství. Výjimku tvoří modul Sociální síť, který je zaměřen na objektivní sociální síť a kontakty lidí ve společnosti a nikoliv na subjektivní představy

o sociálních sítích. ISSP ve svých výzkumech kombinuje dvě významné roviny srovnání – *srovnání v mezinárodní a časové perspektivě*.

Každý rok se uskuteční ve všech participujících zemích výzkum na jediné téma. Témata jsou pro každoroční výzkumy ISSP připravována všemi účastníky společně po několik let a jsou dopracovávána ve skupinách složených z týmů zvolených zemí. Na každoročních pracovních konferencích ISSP je dokončen a přijat dotazník k výzkumu pro příští rok, všem účastníkům projektu je také předložen k diskusi návrh dotazníku pro rok následující a hlasuje se o tématu výzkumu na rok třetí. Dotazníky jsou navrhovány a zpracovávány v britské angličtině a jejich konečné verze jsou překládány do národních jazyků. Tento postup vyžaduje věnovat pozornost relevantnosti otázek pro všechny participující země a přeložitelnosti použitých termínů do každého národního jazyka. Kromě výše zmíněných tematických modulů otázek, které však zdaleka nejsou rigidní, má ISSP vyvinutý i balík identifikačních proměnných (demografických, sociálních a ekonomických), které jsou pro každý modul stejné a prozatím neměnné. Jednotlivé moduly se po určité době opakují podle zájmu účastníků a nová témata jsou zařazena jen tehdy, pokud jsou většinou účastníků shledána jako významná a aplikovatelná v mezinárodním i časovém srovnání.

Výzkumné instituty z jednotlivých zemí hradí náklady za výzkumy ISSP provedené na území dané země. ISSP nedisponuje žádným centrálním fondem na pokrytí nákladů souvisejících s projektem, a proto je otázka financování výzkumů jedním z kritérií pro přijetí země do projektu ISSP. Modul otázek se může uplatnit jako dotazník v samostatném šetření, nebo